Leder 03/09

DAGSAVISEN 20. MAI I ÅR HADDE OVERSKRIFTEN: «Utviklingshemmede forsømmes». Kronikken tok utgangspunkt i boken «livsløp og hverdagsliv med utviklingshemning» av forskerne kirsten thorsen og vigdis hegna myrvang ved nova (norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring). I denne boka forteller foreldre til personer med utviklingshemning om sin kamp mot det de opplever som forsømmelse og svikt. Mange praktiske ting fungerer dårlig, som for eksempel vedlikehold i boliger, tilbud som faller bort, turer som ikke blir noe av, deltagelse i matlaging som blir erstattet av ferdigmat. Slik blir hverdagen fattigere på opplevelser. Det vanskeligste for foreldrene er likevel at så mange forskjellige, ukjente og gjerne ufaglærte hjelpere, skal ivareta de komplekse behovene til deres sønn eller datter.

Det er svært trist at foreldre som er blitt gamle og slitne må fortsette å følge opp sin barn, ikke bare til barna blir voksen, men videre gjennom hele livet. Og dette er ikke et ukjent fenomen. Det dukker opp på førstesidene med jevne mellomrom. Da tar myndighetene litt tak, spytter inn noen ekstra kroner, lapper litt her og lapper litt der. Og klagene stilner, til neste gang. Men det hjelper bare ikke, for det dreier seg om svikt i selve systemet. Et system bestående av politikere som hvert år unnskylder seg ved å henvise til dårlig kommuneøkonomi og effektivitetskrav. Årviss forsømmer politikerne de utviklingshemmede gjennom politiske vedtak, men ingenting handler bare om økonomi og effektivitet. Beslutninger avspeiler verdigrunnlag, men likevel, det verste er kanskje ikke feige politikere, men den tause majoriteten som stilletiende aksepterer vedtakene.

Og det er denne tausheten som uroer mest. Nova la i fjor vår fram en rapport om holdninger til funksjonshemmede som viser at til tross for økt politisk satsing på denne gruppen har holdningene til funksjonshemmede holdt seg relativt stabile. Dersom forskerne kunne spore noe endring, så var den negativ, folk er altså blitt mer negativt innstilt til funksjonshemmede i en tid med fokus på medbestemmelse, deltagelse og likeverd.

Kommentarene i etterkant av kronikken i dagsavisen er skremmende og vitner om et kaldere og mer ignorant samfunn. Her kommer det blant annet fram at en bør kaste reformen på skrothaugen og gjenåpne institusjonene. Spørsmålet er hva vi kan gjøre med denne negative trenden? Først må vi kanskje finne ut mer om faktorer som har påvirket retningen? Og så må vi bruke kunnskapen til å styre skuten i en annen og mer positiv retning. • • •

Sølvi